

ANTROPOLOGIA SOCIAL I CULTURAL

Llicenciatura de Sociologia

CURS 2002-2003

Codi: 25219

Professora: MONTSE CLUA FAINÉ

Segon Cicle, Primer Semestre

8 crèdits obligatoris

GRUP 1: Dilluns de 12 a 13,30h. / Dimecres de 10,30 a 12h.

Pràctiques: quinzenals, divendres de 12 a 15h.

GRUP 51: Dilluns i dimecres de 16 a 17,30h.

Pràctiques: quinzenals divendres de 17,30 a 20,30h.

Despatx: B9-135 (Departament d'Antropologia Social i Prehistòria, Facultat de Lletres)

Telf. Despatx: 93-581-34-85

E-mail: Montserrat.Clua@uab.es

OBJECTIUS

Aquest curs es planteja com una introducció a la disciplina antropològica per conèixer bàsicament què és i com treballa l'antropologia. S'adoptarà una perspectiva que approximi els temes treballats per l'antropologia als interessos dels estudiants de sociologia i per això es treballaran especialment els temes i conceptes relacionats amb l'anàlisi de les relacions interculturals i la construcció de les identitats col·lectives en el món globalitzat. La voluntat del curs és oferir unes bases teòriques inicials per reflexionar d'una manera crítica sobre la diversitat humana, la interacció dels grups i sobre el paper de les ciències socials en l'anàlisi d'aquesta realitat. Es treballaran els conceptes i els discursos utilitzats per distingir i classificar els grups, tant a nivell social com científic i s'aplicaran a l'anàlisi d'exemples concrets. Tot això es farà a partir de les classes, les lectures obligatòries i les sessions de pràctiques, on es passaran materials audiovisuals relacionats amb el tema que es dona a teoria.

TEMARI

BLOC 1. ANTROPOLOGIA I DIVERSITAT CULTURAL

1. Què és i què fa l'antropologia
2. El concepte de cultura i altres conceptes relacionats
3. L'estudi de la diversitat cultural
4. Desenvolupament de la disciplina antropològica: temes i enfocaments "clàssics"
5. La crisi de l'antropologia: formes noves, temes nous, problemes nous.

BLOC 2. TEMES ACTUALS DE L'ANTROPOLOGIA: LES RELACIONS INTERÈTNiques

1. Paradigmes sobre la diversitat humana:
 - a) El paradigma naturalista: la raça
 - b) El paradigma culturalista: ètnia i etnicitat
 2. Formes de relacions interètniques
 - a) Grups i identitat de grup
 - d) Discursos sobre els grups: racisme i xenofòbia
 - c) Discursos sobre la identitat: nació i ciutadania
-

AVALUACIÓ

Es valorarà especialment la participació a classe i la col·laboració per fer un debat plural, serà i respectuós sobre el tema. Es valorarà especialment l'assistència a les pràctiques. L'avaluació serà contínua a través de 3 exercicis:

1. Un treball en grup. Valdrà un 15 % de la nota final.
 2. Un treball individual de les pràctiques. Valdrà un 25% de la nota final.
 3. Un examen escrit individual a final de curs sobre el temari donat a classe, les lectures obligatòries i els vídeos vistos a les pràctiques. Valdrà un 60% de la nota final.
- CAL APROVAR ELS TRES EXERCICIS PER FER LA MITJANA.
-

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- BARTH, F. (ed.), *Los grupos étnicos y sus fronteras*, México: F.C.E., 1969.
- KOTTAK, C.P.: *Antropología cultural. Espejo para la humanidad*, Madrid: McGraw-Hill, 1997 (1996).
- LÉVI-STRAUSS, C., *El racismo ante la ciencia moderna*, Testimonio científico de la UNESCO, Vizcaya: Ediciones Liber, 1961.
- MAALOUF, A., *Les identitats que maten*, Barcelona: Edicions la Campana, 1999.
- MALLART, LL.: *Okupes a l'Àfrica*, Barcelona: La campana, 2001.
- LLOBERA, J.R.: *La antropología como ciencia*, Barcelona: Anagrama, 1975,.
- PUJADAS, J.J., *Etnicidad. Identidad cultural de los pueblos*, Madrid: Eudema, 1993
- SAN ROMÁN, T., *Los muros de la separación. Ensayo sobre alterofobia y filantropía*, Bellaterra-Madrid: Servei de Publicacions UAB- Tecnos, 1996.
- TODOROV, T., *Cruce de culturas y mestizaje cultural*, Gijón: Júcar Universidad, 1988.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- AGUIRRE, A.(ed.), *Diccionario temático de Antropología*, Barcelona: Editorial Boixareu Universitaria, 1982.
- APAOLAZA, J.M., *Lengua, etnicidad y nacionalismo*, Barcelona: Anthropos, 1993.
- BALIBAR & WALLERSTAIN, (eds.), *Raza, nación y clase*, Madrid: Iepala, 1991.
- CAVALLI-SFORZA, L., *Qui som. Història de la diversitat humana*, Barcelona: Institut Català d'Estudis Mediterranis, 1994.
- DELGADO, M.: *Diversitat i integració*, Barcelona: Empúries, 1998.
- Diccionari d'antropologia*, Barcelona: Fundació Barcelona Termcat, 1993.
- ESTEVA, C., *Estado, etnicidad y biculturalismo*, Barcelona: Península, 1984.
- GEERTZ, C., *La interpretación de las culturas*, Barcelona: Gedisa, 1987 (1973).
- GELLNER, E., *Cultura, identidad y política*, Barcelona: Gedisa, 1989 (1987).
- GUIBERNAU, M., *Los nacionalismos*, Barcelona: Ed. Ariel, 1996.
- HARRIS, M.: *Introducción a la antropología general*, Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- HARRIS, M.: *El desarrollo de la teoría antropológica*, Madrid: Siglo XXI, 1983.
- HOBBSBAWM & RANGER (eds.), *L'invent de la tradició*, Vic: Eumo, 1988 (1983).
- LLOBERA, J.R., *La identidad de la antropología*, Barcelona: Anagrama, 1999 (1990).
- MIRA, J.F. et alt., *Cultures, llengües, nacions*, Barcelona: Edicions La Magrana, 1990.
- PETSCHEN, S., *Las minorías lingüísticas de Europa occidental: documentos (1492-1989)*, Vitoria: Parlamento Vasco, 1990..
- REX & MASON, (eds.), *Theories of Race and Ethnic Relations*, Cambridge: Cambridge U.P., 1986.
- ROCKER, R., *Nacionalismo y cultura*, Madrid: La Piqueta, 1977.
- SMITH, A.D., *The ethnic origins of nations*, Oxford: Basil Blackwell, 1986.
- VVAA, *Construint identitats: mites i símbols*, Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1988.
- VVAA, *Ètnia i nació als móns africans*, Barcelona: L'Avenç, 1995.
- WIEVIORKA, M.: *El espacio del racismo*, Barcelona: Paidós, 1992 (1981).